

„Nem azért nem merjük a dolgokat, mert nehezek,
hanem, mert nem merjük tenni őket, azért nehezek.”
Seneca

BOLDOG SALKAHÁZI SÁRA EGYHÁZI ISKOLAKÖZPONT

Szepesi, Szlovákia

Szöveg és építészeti: **Pásztor Péter**
Fotó: **Krcho János**

THE BLESSED SÁRA SALKAHÁZI CHURCH SCHOOL CENTRE IN SZEPSI

In connection with the school centre in Szepesi – completed in 2022 and consisting of a kindergarten, a school, a restaurant and a sports hall –, designer Péter Pásztor told us about drawing inspiration from a similar school building in the sister city of Encs, designed by architect Zoltán Horváth from Miskolc, about the planned second phase of constructions and about the exceptional opportunity, which the centre offers for students, teachers and operators alike, to study and work a space that goes beyond the typical school buildings in Slovakia, usually built with panel technology.

31

2022. március 23-án került sor az új magyar tannyelvű egyházi iskolaközpont ünnepélyes átadására a Kassához közeli Szepsiben. Az oktatási komplexumban óvodától gimnáziumig várják a magyar nyelvű nevelést választó gyermekeket a Bódva-völgyi településen. Az alapítók szándéka szerint az új intézmény a környék magyarságának központjává és nemzeti identitásuk megmaradásának zálogává válhat. Cikkünkben az építész tervezőt, az iskola igazgatóját és a fenntartó A Jövőért Alapítvány ügyvezetőjét szólaltatjuk meg.

Az iskolaépítés a 2010-es évek elejére nyúlik vissza, azonban a történet valójában jóval régebbi eredetű. A Horváth Zoltán miskolci építész által tervezett alapiskolát Encsen a múlt század 80-as éveiben adták át. Röviddel az átadás után meglátogattuk ezt a nagyszerű épületet egy kassai építészcsoporttal – Horváth Zoli vezetésével. Őszintén megcsodáltuk, és nem is értettük, hogyan lehetséges, hogy olyan közel Kassához nem egy típusiskola épült panelből, hanem egy teljesen más, emberi léptékű, és a gyerekeknek igazi otthon teremtő ház ökológikus anyagokból.

Amikor harminc évvel később szepesi barátaink egy új magyar tannyelvű egyházi iskolaközpontban kezdtek gondolkodni, végigjárták a közeli magyar iskolákat, és mivel Encs Szepesi partnervárosa, ellátogattak Zoli iskolájába is. Elsősorban az iskola fogadótere szólította meg őket, amely egyúttal az iskola aulájaként is szolgált. Tehát itt találkoztak az elképzeléseink, de a szepesiek egy lényegesen tágabb koncepcióban gondolkodtak. Lassan megfogalmazódott a gondolat, hogyan is lehetne az időközben elhalálo-

zott Horváth Zoli barátunk koncepcióját felhasználni megtervezni az új szepesi iskolaközpontot úgy, hogy megóvjuk az iskola magyaros jellegét.

A szepesi Iskolaközpont lényegesen meghaladja az encsi példakép léptékét – van benne óvoda is, több a tanterem, nagyobb az étterem, a tornaterem helyett egy sportcsarnokot alakítottunk ki, megépült egy könyvtár és egy kis kápolna is (Boldog Salkaházi Sára emlékének szentelve) – mindez az első építkezési ütem keretén belül. A második ütemben épülne meg a focipálya atlétikapályával, fedett uszodával és kollégiummal.

A tervezői jó szándékok között az a szempont is szerepelt, hogy az épületet minél egyszerűbben és ökológikus anyagokból, illetve természetbarát technológiák felhasználásával építsük meg. Ez végül is nem egészen sikerült: leginkább a faablakok felcserélése műanyag ablakokra borította fel építészeti elképzeléseinket. Dicséretre méltó azonban a látszó fátő szerkezet gondos kivitelezése. Sajnálatos módon az iskola ugyan egy nagyon szép természeti környezetben, de város-

építészeti szempontból nem megfelelő telekre épült – további két hasonló iskola tözsomszédságába, és a helyi egészségügyi rendelők árnyékába. Az új épületbe új, de típusbútor berendezés került, amelyet a tanári kar rajztanárai segítségével némileg sikerült otthonosabbá varázsolni. Összegezve örülünk annak, hogy a nyolc évig tartó harc után sikerült a szepesi magyar közösségnek (a magyar kormány hathatós segítségével) megépíteni a tudomány és nevelés templomát, amelyben nekünk, építészeknek talán sikerült továbbfejleszteni Horváth Zoli építészbarátunk encsi koncepcióját a 21. század színvonalára, és továbbvinni Zoli gondolatvilágát.

Szeretném ezúton is megköszönni a megbízó szepesi barátainknak, elsősorban A Jövőért Alapítvány intézőjének, Iván László volt szepesi alpolgármesternek a bizalmat és a barátságunkat, amely végigkísérte az egész építkezési folyamatot. Úgy érzem, hogy ez a közös munkánk volt az eddigi együttműködésünk csúcsa. De bízom benne, hogy a mi munkánk csak a második ütem átadásakor érhet igazán véget...

Az iskola működtetését az alapítvány még tavaly márciusban elindította, Nagy István igazgató úrra és nagyszerű tanítógárdájára bízva az üzemeltetés terheit. Merem remélni, hogy épületünk tereit és építészeti megoldásait nemcsak a pedagógusok, de a gyermekek is szeretni fogják. Úgy gondolom, hogy mégiscsak van némi különbség egy ilyen iskola terei és a paneltechnológiával megépített iskolák (amelyekkel el van árasztva Szlovákia területe) terei között...

